

T.C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
İl Yazı İşleri Müdürlüğü

ÇOK ACELE
12/05/2020

Sayı : 53299009-153-E.4294
Konu : Koronavirüs Tedbirleri
(Alışveriş Merkezileri Hk)

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI BAŞKANLIĞINA

İlgi : Sağlık Bakanlığının 09.05.2020 tarihli ve 149 sayılı yazısı.

Bakanlığımız İller İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 11/05/2020 tarih ve 7809 sayılı "Koronavirüs Tedbirleri (Alışveriş Merkezileri Hk.)" konulu emir yazısı aşağıya çıkarılmıştır.

"Alışveriş Merkezlerinin 11.05.2020 tarihinden itibaren faaliyetlerini sürdürürken 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuatça belirlenen kurallara ilave olarak; Ticaret Bakanlığı ile yapılan değerlendirmeler ve Sağlık Bakanlığının Alışveriş Merkezlerinde alınması gereken önlemlere ilişkin ilgi yazısı çerçevesinde uyulması gereken usul ve esaslar şu şekilde belirlenmiştir:

A)Genel Esaslar

1.AVM'ler 10.00-22.00 saatleri arasında faaliyet yürütebilecektir.

2.AVM'lerde bulunan/bulunacak çalışan, yönetici ve müşterilerin tıbbi maske/bez maske kullanması zorunlu olup maske kullanımı hususuna riayet etmeyen kişilerin AVM'lere alınmasına müsaade edilmeyecektir. (Bu kapsamda, özellikle AVM çalışanlarının maskeleri nemlendikçe/kirlendikçe yenileri ile değiştirilecektir.)

3.AVM'lerin giriş/çıkışlarında görev yapan güvenlik görevlilerinin (fili olarak görev yaptıkları süre boyunca) maskeyle birlikte gözlük ya da yüz koruyucu/siperlik kullanmaları zorunlu olacaktır.

4.AVM'lere girişte herkesin (çalışanlar dahil) ateş ölçümü yapılacak ve ateşinin 38°C'dan yüksek olduğu tespit edilen kişi/kişiler içeri alınmayarak ilgili sağlık kuruluşlarına yönlendirilecektir.

5.AVM'ye gelen müşterilerin mümkün olan en kısa süre içinde (içeride en fazla 3 saat

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (Fxx+Pr-g/rFQ2-66x6dL-WLvJ9a-stWYAxl/) kodunu yazınız.

Burmali Mah. Dervişpaşa Cad. No:10 Afyonkarahisar
Telefon No: (272)213 44 58 Dahili: 1201 - 1206 Faks No: (272)214 07 59
e-Posta: yazisleri@afyonkarahisar.gov.tr İnternet Adresi: <https://www.afyonkarahisar.gov.tr>

Handwritten notes:
Bu evrakın 5070 Sayılı Kanun Geçirince MÜHÜRLEME
İmzalandığı tasdik olunur.
13.05.2020

kalınabilecektir) alışveriş yapıp bahse konu alanlardan ayrılması esas olacaktır. Bu kapsamda, müşterilere sosyal mesafe kuralına riayet etmeleri, uzun süre AVM içinde kalmamaları yönünde afiş, sinevizyon, anons vb. yöntemlerle gerekli uyarılar yapılacaktır.

6.AVM'lerin oturma, bekleme, dinlenme amaçlı kullanılan ortak alanlarının yanı sıra restoran/lokanta ile yeme-içme alanlarında bulunan tüm sandalye, koltuk ve masalar kaldırılacaktır.

7.21.03.2020 tarihli ve 5760 sayılı Genelgemizde belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak AVM içerisinde bulunan lokanta ve restoranlar al götür ve/veya paket servis şeklinde hizmet verebilecektir. AVM'lerin toplu olarak faaliyet yürüttükleri yeme-içme katı vb. alanlarda sipariş vermek/siparişini almak üzere bekleyen müşteriler için bir metre aralıklarla **sosyal mesafe uyarı işaretleri** çizilecektir.

8.Danışma, iş yeri girişi, ödeme noktası vb. yerlerde sosyal mesafe kuralının göz ardı edilme ihtimaline karşı adı geçen alanlara bir metre aralıklarla sosyal mesafe uyarı işaretleri çizilecektir.

9. 16.03.2020 tarihli ve 5361 sayılı Genelgemiz kapsamında oyun alanı/merkezi, internet kafe, ganyan bayi, kafe, sinema, spor merkezi, hamam, sauna vb. işletmeler ve iş yerlerine yönelik kısıtlama tedbirlerinin uygulanmasına devam edildiğinden AVM'lerde bulunan anılan nitelikteki iş yerlerinin/işletmelerin faaliyetlerine izin verilmeyecektir.

10.Koronavirüs pandemisi süresince AVM'lerde konser, gösteri vb. toplu etkinliklerin yapılmasına müsaade edilmeyecektir.

11.AVM'lerin içinde bulunan berber, kuaför ve güzellik salonları, Bakanlığımızın 7647sayılı Genelgesinde yer alan kurallara riayet etmek şartı ile faaliyetlerini yürütebilecektir.

12.AVM'lerin içinde bulunan asansörler yalnızca **özel gereksinimi olan bireylerimiz** tarafından kullanılabilir. Bu kapsamda, asansör içerisinde sosyal mesafeyi korumak adına kişi/kişilerin durması gereken alanlar aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenecektir.

13.AVM ziyaretçilerinin yönlerini bulma ve bulundukları lokasyondan bina içerisindeki bir başka yere (mağaza, otopark, bebek bakım odası, danışma, asansör vb.) nasıl gidecekleri konusunda rehber görevi üstlenen **dokunmatik dijital yönlendirme sistemleri** kapalı tutulacaktır.

14.AVM'lerde, oto yıkama hizmeti ile vale hizmeti geçici bir süreliğine verilmeyecek, mescitler ise Sağlık Bakanlığınca belirlenecek takvime kadar kullanılmayacaktır.

B)AVM ve AVM İçindeki İş Yerlerinde Bulunabilecek Müşteri Sayısı

Sosyal mesafe kuralını korumak, salgının yayılmasını önlemek için AVM'lere /AVM

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (Fxx+Pr-g/rFQ2-66x6dL-WLvJ9a-stWYAx1/) kodunu yazınız.

içinde bulunan iş yerlerine müşteri kabulü aşağıda yer verilen şekilde olacaktır:

1.AVM'lerin toplam inşaat alanından otopark, depo, tesisat katı/odası, yönetici odası, idari bürolar, çalışan yemekhaneleri, yangın merdiveni vb. müşteri kabul edilmeyen alanlar çıkarıldıktan sonra aktif müşteri/ziyaretçi kabul edilebilecek alanlarına aynı anda 10 m² ye bir kişi olacak şekilde müşteri kabul edilebilecektir. (Örneğin; 1.000 m²'lik toplam aktif müşteri kabul edilebilecek alanı bulunan bir AVM'de aynı anda en fazla 100 müşteri bulunabilecektir.)

2.AVM'de faaliyet yürüten her bir iş yeri toplam satış alanına (depo ve yönetici odası hariç, kalan deneme kabinleri dahil), müşteri ve çalışanlar dahil 8 m²'ye 1 kişi düşecek şekilde müşteri kabul edebilecektir. (Örneğin; 32 m²'lik bir iş yerinde toplam 4 kişi bulunabilecektir.)

3.Belediye imar müdürlükleri tarafından AVM'lerin onaylı mimari projeleri esas alınarak; AVM'nin aktif kullanım alanında aynı anda bulunabilecek müşteri sayısı ile her bir iş yeri için aynı anda bulunabilecek kişi sayısı Genelgenin B bölümü 1 ve 2 nci maddelerine göre ayrı ayrı belirlenerek resmi yazı ile AVM yönetimine tebliğ edilecek ve her türlü iletişim kanalı ile müşterilere duyurulacaktır.

4.AVM yönetimince, AVM'ye aynı anda kabul edilebilecek toplam müşteri sayısı, herkes tarafından görülebilecek bir şekilde (AVM girişlerine pankart şeklinde) asılacak ve AVM'lerin internet sayfalarında bu bilgiye yer verilecektir.

5.AVM içindeki iş yerlerinin girişine de o iş yeri için aynı anda kabul edilebilecek müşteri sayısını gösteren pankart, afiş veya tabela asılacak/konulacaktır.

6.AVM yönetimince, aynı anda içeride bulunabilecek müşteri sayısı esas alınarak, AVM'ye giriş-çıkışı yönetecek bir sistem kurulacak, içerideki müşteri sayısı maksimum sayıya ulaştığında içeriye kesinlikle müşteri/ziyaretçi kabul edilmeyecektir. Ayrıca giriş kapılarında oluşabilecek olası yoğunluğu önleyebilmek adına sosyal mesafeyi belirten ve en az bir metre aralıklarla herkes tarafından görülebilecek bir şekilde zemin işaretlemesi yapılması sağlanacaktır.

7.AVM'ye giriş-çıkışlarda müşterilerin karşılıklı temasını engellemek için tedbir alınacak, müşterilerin mümkün olduğunca tek yönden giriş, tek yönden çıkış yapması sağlanacak, bu amaçla yer işaretlemeleri ile yönlendirme yapılacaktır.

C) Temizlik/Hijyen Kuralları

1.Kişisel hijyen/temizlik kurallarını sağlamak üzere AVM içerisinde ve iş yerlerinin girişinde el antiseptiği bulundurulacaktır.

2.Toksik etkileri nedeniyle dünyadaki sağlık otoritelerinin (Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi, Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezleri) kullanımını önermediği dezenfektan püskürtme sistemlerinin

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (Fxx+Pr-g/rFQ2-66x6dL-WLvJ9a-stWYAxl/) kodunu yazınız.

(dezenfektan tüneli vb. uygulamalar) AVM'lerde kullanımına izin verilmeyecektir.

3.AVM girişinde bulunan döner kapılar ile içeride bulunan yürüyen merdivenlerin bantları, kapı kolları, tırabzan ve asansör düğmeleri gibi sık dokunulan yüzeyler üç saatte bir temizlenecek ve gerekli dezenfeksiyon işleminin yapılması sağlanacaktır.

4.AVM'de bulunan ortak alanlar başta olmak üzere iş yerlerinin zeminleri günlük olarak su ve deterjanla temizlenecek, sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri vb.) temizliğine ayrıca dikkat edilecektir. Bu kapsamda, dezenfeksiyon işlemini sağlamak üzere gerekli dezenfektan maddelerinin kullanımı sağlanacaktır.

5.AVM'lerde bulunan lavabo ve tuvaletlerin temizliğinde; muhakkak dezenfektan kullanılacak ve tuvaletlere usulüne uygun el yıkama ve maske kullanımına ilişkin afişler asılacaktır.

6.AVM tuvaletlerinde bulunan el kurutma makinelerinin kullanımı yasaklanacak, bunların yerini tek kullanımlık kağıt havlu alacaktır.

7.Tuvaletlerde sıvı sabun kullanılacak ve teması mümkün olduğunca azaltabilmek adına muslukların, sıvı sabun ünitelerinin mümkünse fotoselli olması sağlanacaktır.

8.Tuvaletlerin ana giriş/çıkış kapılarının elle temas etmeden açılabilmesi için gereken sistem en kısa zamanda kurulacaktır.

9.İşyerlerinde bulunan bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeyleri dezenfektan maddelerle silinerek gerekli dezenfeksiyon sağlanacaktır.

10.İş yerlerinde müşterilerin temas ettiği/edeceği çalışma tezgâhı ve ödeme terminali (pos cihazı vb.) her müşteriden sonra mutlaka temizlenecek/dezenfekte edilecektir.

11.AVM'lerin ortak kullanıma sunduğu, hasta ve özel gereksinimi olan bireylerimiz tarafından kullanılan tekerlekli sandalye vb. araçlar bireysel kullanım sonrası mutlaka usulünce temizlenecek/dezenfekte edilecektir.

12.AVM içinde bulunan çok sayıda müşteri tarafından kullanılan ATM noktası/alanlarına muhakkak el dezenfektanı konulacak, müşterilerin ATM'lere temas etmeden önce el dezenfektanı kullanmaları konusunda ATM noktalarına/alanlarına uyarıcı afişler asılacaktır. Ayrıca ATM'lerin yoğun temas edilen yüzeyleri her saat başı temizlenecek/dezenfekte edilecektir.

D) AVM'lerde Ortam Havalandırmasına İlişkin Kurallar

1.AVM'lerin havalandırma sistemlerinde kesinlikle iç ortam havası kullanılmayacak, havalandırma işlemi %100 dış ortam havası ile sağlanacaktır.

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (Fxx+Pr-g/rFQ2-66x6dL-WLvJ9a-stWYAxl/) kodunu yazınız.

2.AVM'lerin giriş kapılarında bulunan hava perdeleri kesinlikle çalıştırılmayacaktır.

3.Merkezi havalandırma sistemleri dışında klima sistemleri kullanılmayacaktır.

4.Havalandırma işlemi bina kullanımda değilken (gece) dahi sürdürülecektir.

5.Havalandırma sisteminin filtrelerinin kontrolleri ve değişimleri düzenli olarak yapılacak, filtre değişimi aerosol oluşturacak işlem kabul edildiğinden bu işlem sırasında AVM personeli N95/FFP2 maske, eldiven ve yüz siperliği kullanacak, çıkarılan filtre çift kat poşetlenmek suretiyle atılacaktır. Ayrıca klima santrallerinin normal temizlik periyotlarının kısaltılması da bu noktada önem taşımaktadır.

6.Kirli hava çıkışının yapıldığı noktalardan insan geçişi engellenecektir.

E) AVM'deki İş Yerlerinin Çalışma Kuralları

1.İş yeri girişinde ve kasalarda (ödeme noktalarında) el antiseptiği bulundurulacak ve doluluk durumu belirli aralıklarla kontrol edilecektir.

2.Bu Genelgenin B bölümünün 2 nci maddesi gereğince; iş yerinde belirlenen sayıda müşteri olması halinde yeni müşteri girişini engellemek üzere giriş kapısının her iki tarafından tutturularak asılabilecek nitelikte basit kırmızı renkli bir kordon/şerit, plastik duba vb. materyallerin iş yerlerinde bulundurulması sağlanacak ya da iş yerlerince bu amaca hizmet edebilecek alternatif bir sistem kurulacaktır.

3.İş yeri dışında bekleyecek müşterilerin, sosyal mesafe kuralını koruması adına aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde zemin işaretlemesinin yapılması sağlanacaktır.

4.AVM içinde bulunan iş yerleri kendi sektörleri ile ilgili yayımlanan/yayımlanacak kurallara da ayrıca uyacaktır.

5.Müşterilere deneme kabini içinde maskelerini çıkarmamaları gerektiği özellikle hatırlatılacaktır.

6.Deneme kabinlerinin kullanılmaması esas olup ihtiyaç halinde her müşteri en fazla 10 dakika deneme kabinini kullanabilecek ve müşteri çıktıktan sonra kabin havalandırılacak, sık kullanılan yüzeyler uygun şekilde temizlenecektir.

7.Gerekli havalandırmanın sağlanması için ikiden fazla deneme kabini olan iş yerlerinde deneme kabinleri bir dolu bir boş kabin kullanımını sağlayacak şekilde ve dönüşümlü olarak kullanılacaktır.(Örneğin; ilk seferde 1,3,5; ikinci seferde 2,4,6 numaralı kabinlerin kullanılması gibi.)

8.Denenen Ürünlere Ultraviyole Işını Uygulanması işleminin; Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi ile Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek {Fxx+Pr-g/rFQ2-66x6dL-WLvJ9a-stWYAxl/} kodunu yazınız.

Merkezlerince insan sağığına zararlı etkileri olması nedeniyle önerilmemesi göz önünde bulundurulacak ve işyerlerinde **adı geçen işlem kesinlikle uygulanmayacaktır.**

9.Aynı ürünün farklı kişilere temas etmesine mahal veren deneme amaçlı ürün tanıtımları (özellikle makyaj malzemeleri vb.) yapılmayacak, deneme amaçlı ürünlerin doğrudan müşteriler tarafından kullanılmasına izin verilmeyecek, bu ürünlerin yalnızca çalışanlar vasıtası ile kullanılması/denenmesi (deneme/tester parfüm vb.) sağlanacaktır.

10.Kasa önünde sıra beklerken durulması gereken yerlere, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretlemesi yapılacaktır.

11.Ödemelerde müşteriye kartla temassız ödeme yapabileceğı hatırlatılarak mümkün olduğunca nakit ödemeden kaçınılması sağlanacaktır.

F)Çalışanlara Yönelik Önlemler

AVM yönetimi tarafından 6331 sayılı İş Sağığı ve Güvenliğı Kanunu ve ilgili mevzuat gereğı alınması gereken tedbirlere ilave olarak;

1.AVM yönetimlerince, COVID-19 virüsünün bulaşma şekli, hızı, kronik rahatsızlığı olanlarda hastalığın etkileri gibi Koronavirüs salgının tüm etkileri göz önüne alınarak risk altındaki çalışanların durumu, ilave kullanılacak malzeme, araç, gereç temini ve kullanım şekli ve sistematığı, Koronavirüs tedbir, denetim ve takip sorumluluğundan doğacak idari yapılanma/görevlendirme ihtiyacı vb. hususlara ilişkin; içinde işyeri hekimi, halk sağığı uzmanının da bulunacağı bir komisyon tarafından iş sağığı ve güvenliğı yönünden risk tehdit değerlendirmesi yapılacak veya yaptırılacaktır.

2.Çalışan personelin ihtiyaç duyduğu koruyucu malzeme/ekipmanlar işyerleri tarafından sağlanacaktır.

3.COVID-19 tanısı alan ya da COVID-19 temaslı olması nedeniyle takibe giren personelin en az 14 gün çalıştırılmaması esasına riayet edilecektir.

4.Çalışan personel içerisinde; ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı vb. hastalık semptomları olanlar ivedilikle ilgili sağık birimine yönlendirilecektir.

5.AVM yönetimlerince, çalışan personelin tamamına COVID-19 virüsünün bulaşma şekli, etkileri, alınması gereken tedbirler, el hijyeni, uygun nitelikte tıbbi maske takılması, maskenin nemlenmesi ya da kirlenmesi halinde değıştirilmesi, yeni maskenin takılması esnasında ise el temizliğine dikkat edilmesi konuları başta olmak üzere gerekli eğitimler verilecek/verdirilecektir.

6.Personelin dinlenme alanlarında da sosyal mesafenin korunması ve maske takılması kuralına riayet etmesi sağlanacaktır.

7.AVM ve iş yerlerinde görev yapan personelin yemekleri kumanya şeklinde

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (Fxx+Pr-g/rFQ2-66x6dL-WLvJ9a-stWYAxl/) kodunu yazınız.

dağıtılacak, kumanya sunumları tek kullanımlık malzemelerle (tabak, çatal, kaşık, bardak vb.) yapılacaktır.

G)Denetim ve Eğitim Kuralları

1.AVM yönetimlerinde, Koronavirüs salgınına karşı alınan tedbirlere uyulup uyulmadığı takip edilecek, denetlenecek ve tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi sağlanacaktır. Bu amaçla her AVM için **Koronavirüs Tedbirleri Sorumlusu/Sorumluları** belirlenecektir.

2.Koronavirüs sorumlusu/sorumluları her saat başı iş yerlerinde alınması gereken tedbirler başta olmak üzere alınan/alınacak tedbirleri denetleyecek, aksaklıkları giderecek ve varsa alınması gereken ilave tedbirler konusunda AVM yönetimini bilgilendireceklerdir.

3.Koronavirüs sorumlusu/sorumluları tarafından alınan tedbirler (alınan hijyen ve temizlik tedbirlerinin kontrolü başta olmak üzere her tedbir alanına ilişkin günlük denetim çizelgeleri ile) gerektiğinde ibraz edilmek üzere günlük çizelgeler ile kayıt altına alınacaktır. AVM'de görevli güvenlik, sağlık ve temizlik personeline değişen/yeni iş tanımları, Koronavirüs kapsamında alınan tedbirler ve yapılması gerekenler hakkında teorik/pratik eğitimler verilecektir.

4.Valiliklerce, içinde halk sağlığı uzmanı ve makine mühendisinin bulunacağı beş kişilik bir komisyon oluşturulacak ve bu komisyon tarafından AVM'lerin, Koronavirüs ile mücadele kapsamında belirlenen kurallara riayet edip/etmediklerinin denetlenmesi (haftada en az bir kez olmak üzere) sağlanacaktır.

Bu kapsamda;

Valilik/Kaymakamlıklarımızca AVM'lerin 11.05.2020 tarihinden sonra faaliyetlerini yukarıda belirtilen kurallar ve Sağlık Bakanlığının ilgi yazısı ekinde gönderilen tedbirlere göre sürdürmeleri için Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 27 ve 72 nci maddeleri uyarınca gerekli kararların alınması,

Konu hakkında gerekli hassasiyetin gösterilerek başta denetimler olmak üzere uygulamanın yukarıda belirtilen çerçevede eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesinin sağlanması, tedbirlere uymayanlarla ilgili Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282 nci maddesi gereğince idari para cezası verilmesi, aykırılığın durumuna göre Kanunun ilgili maddeleri gereğince işlem yapılması, konusu suç teşkil eden davranışlara ilişkin Türk Ceza Kanununun 195 inci maddesi kapsamında gerekli adli işlemlerin başlatılması" denilmektedir.

Bu çerçevede;

İlimiz merkezinde Ticaret İl Müdür V. Ferhat SÜMER başkanlığında, İl Sağlık Müdürlüğünde görevli Halk Sağlığı Uzmanı Pınar ERSOY, Afyonkarahisar Belediyesi Zabıta Memuru Güneş TOSUN, Afyonkarahisar Belediyesinde görevli Makine Mühendisi Emre ÇOBAN ve Milli Eğitim Müdürlüğünde görevli İş Güvenliği Uzmanı

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (Fxx+Pr-g/rFQ2-66x6dL-WLvJ9a-stWYAx1/) kodunu yazınız.

Öğretmen Ahmet BIRTIL'dan Alışveriş Merkezi Denetim Komisyonu oluşturulması ile komisyon başkanı veya üyelerinin yasal izinli ve görevli olmaları durumunda yerlerine Ticaret İl Müdürlüğü personeli Yüksek Mühendis Seher BAYRAM(Başkan V.), İl Sağlık Müdürlüğünde görevli Halk Sağlığı Uzmanı Muhammet ÖZTÜRK, Afyonkarahisar Belediyesi Zabıta Memuru Eyüp AKSOY, Afyonkarahisar Belediyesinde görevli Makine Mühendisi Serhat DÜZAĞAÇ ve Sivil ve Toplumla İlişkiler Müdürlüğü personeli İş Güvenliği Uzmanı Şef Süleyman YAŞAR'ın görevlendirilmesi ve sekreteryaya hizmetlerinin Ticaret İl Müdürlüğünce yürütülmesi Valiliğimce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve Genelge doğrultusunda gereğinin ifası ile denetim sonrası düzenlenecek raporların Valiliğimize bildirilmesini önemle rica ederim.

Mustafa TUTULMAZ
Vali

Ek: Alışveriş Merkezi İçindeki İş Yerlerinde Alınacak Önlemler

Dağıtım:

Gereği:

Afyonkarahisar Belediye Başkanlığına
Vali Yardımcılarına
17 İlçe Kaymakamlığına
Afyonkarahisar İl Jandarma Komutanlığı
Afyonkarahisar İl Emniyet Müdürlüğüne
Afyonkarahisar İl Sağlık Müdürlüğüne
Afyonkarahisar İl Sivil Toplumla
İlişkiler Müdürlüğüne
Afyonkarahisar Ticaret İl Müdürlüğüne
Afyonkarahisar İl Milli Eğitim
Müdürlüğüne
Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası
Başkanlığına
Afyonkarahisar Esnaf ve Sanatkarlar Odası
Başkanlığına
Erkmen Belediye Başkanlığına

Bilgi:

Afyonkarahisar Cumhuriyet Başsavcılığına

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek {Fxx+Pr-g/rFQ2-66x6dL-WLvJ9a-stWYAxl/} kodunu yazınız.

AVM'de ve AVM'deki iş yerlerinde görünür yerlere COVID-19 önlemleri ile ilgili afişler (el yıkama, maske kullanımı ve iş yeri içinde uyulması gereken kurallar) asılmalıdır. AVM ve iş yerlerinin girişinde, ayrıca AVM içerisinde uygun yerlerde el antiseptiği bulundurulmalıdır. AVM girişlerinde bulunan hava perdeleri çalışıyorsa kapatılmalıdır. COVID-19 için AVM'lerin hiçbir yerinde dezenfektan püskürtme işlemi (dezenfektan tüneli vb uygulamalar) yapılmamalıdır. Dünyadaki sağlık otoriteleri (Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi, Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi) tarafından önerilmeyen bu işlem toksik etkileri nedeniyle insan sağlığına zararlı olabilir.

AVM Giriş – ıkış Kapıları ve Genel Alanlara Yönelik Öneriler

- » Giriş ve ıkışlar kişilerin birbirleriyle temasını engelleyecek şekilde düzenlenmelidir.
- » Giriş ve ıkışlar için zeminde tek yönlü gidiş-geliş işaretleri konulmalıdır.
- » AVM'de olabildiğince fazla sayıda giriş kapısı açılmalıdır.
- » AVM'deki kişi sayısı her 10 metrekareye bir kişi olacak şekilde sınırlandırılmalıdır.
- » AVM'den çıkış yapan kişi sayısı kadar kişinin giriş yapmasına izin verilmelidir.
- » AVM'ye girişte tıbbi/bez maske takılmalı ve maskesi olmayanlar içeri alınmamalıdır.
- » Girişte ateş ölçümü yapılmalıdır. Ateşi 38 0C'dan yüksek olanlar içeri alınmamalı, sağlık kuruluşuna gitmesi istenmelidir.
- » AVM giriş ve çıkışlarında sosyal mesafe kurallarına (en az 1 metre, 3-4 adım) uyulmalı, girişlerde kişiler sıra ile içeriye alınmalı ve sırada durulması gereken alanlar, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenmelidir.
- » Müşteriler anonslar ya da videolarla COVID-19 kapsamında AVM' de uyulması gereken kurallar konusunda bilgilendirilmelidir. Bu anonslarda AVM ziyaretinin 3 saatten uzun olmaması ve grup halinde dolaşılmaması önerilerine de yer verilmelidir.
- » Yemek katındaki her türlü masa ve sandalyenin kullanılması engellenmelidir.
- » COVID-19 bulaşma riskini artıracığından aşağıdakiler yapılmamalıdır:
 - » Konser ve gösteri gibi toplu etkinlikler

- » Promosyon uygulamaları
- » Broşür dağıtımı
- » Dinlenme alanlarının kullanımı
- » Çocuk ya da diğer yaş gruplarına yönelik oyun alanları ve sinemaların kullanımı
- » Mescitlerin kullanımı
- » Oto yıkama hizmeti
- » Vale hizmeti
- » Genel alanlarda yemek ve diğer gıdaların tüketimi
- » Tekerlekli sandalye kullanımı
- » Sigara içme alanı kullanımı
- » Mama sandalyesi kullanımı
- » Bebek arabası kiralanması vb. durumlar
- » Asansörlerin kullanımı sınırlandırılmalı, kapasitesinin üçte biri sayıda kişinin binmesine izin verilmeli ve bu sayı asansör girişinde belirtilmelidir. Asansör içerisinde sosyal mesafeyi korumak amacıyla kişilerin durması gereken alanlar, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenmelidir.
- » Yürüyen merdivenlerin bantları ve diğer ortak alanların kapı kolları, tırabzanlar, asansör düğmeleri gibi sık dokunulan yüzeylerin günde en az üç kez temizlik ve dezenfeksiyonu sağlanmalıdır.
- » Tuvaletlere el yıkama ve maske kullanımı ile ilgili afişler asılmalıdır.
- » Tuvaletlerde el kurutma makineleri kullanılmamalıdır. Tek kullanımlık kağıt havlu sistemine geçilmelidir.
- » Tuvaletlerde sıvı sabun bulundurulmalı ve devamlılığı sağlanmalıdır.
- » Tuvaletlerdeki su ve sabunlar mümkünse fotoselli olmalıdır.
- » Tuvalet alanlarına giriş kapılarının elle tutularak açılması engellenmeli, kapı yerine mümkünse mühendislik uygulamalarıyla mahremiyet sağlayacak geçiş sağlanmalıdır.

AVM'lerde ortam havalandırmasına yönelik önlemler

- » AVM'lerin etkin şekilde ve dış ortamdan havalandırması sağlanmalıdır. Havalandırma sisteminin filtrelerinin kontrolleri ve değişimleri düzenli yapılmalıdır. Filtre değişimi aerosol oluşturacak işlem kabul edildiğinden bu işlem sırasında personel N95/FFP2 maske takmalı, eldiven ve yüz siperliği kullanmalı, çıkarılan

filtre çift poşetlenerek atılmalıdır. Klima santrallerinin normal temizlik periyotları kısaltılmalıdır.

- » Merkezi havalandırma sistemleri dışındaki klima sistemleri kullanılmamalıdır.
- » Havalandırma gece bina kullanımda değilken dahi sürdürülmeli, daha az hava miktarı ile de olsa gece boyu havalandırma sistemi çalışmaya devam ettirilmelidir.
- » Kirli hava çıkışının yapıldığı yerlerden insan geçişi engellenmelidir.
- » AVM'de teknik olarak gerekli olan asgari hava sirkülasyonu sağlanmalıdır.

AVM'deki İş Yerlerine Yönelik Öneriler

- » İş yeri çalışanları maske takmalıdır.
- » İşyeri girişinde ve kasalarda (ödeme noktalarında) el antiseptiği bulundurulmalıdır. El antiseptiğinin doluluk durumu belirli aralıklarla kontrol edilmeli, üzerine ekleme yapılmamalı ve boşalanı yenisi ile değiştirilmelidir.
- » İş yeri içerisinde kalabalık oluşmasını engellemek için, dış kapıya içeriye girilmesini engelleyecek basit bir uyarıcı/engelleyici koyulmalıdır. Bu, kapının her iki tarafından tutturularak asılabilecek basit bir kırmızı renkli kordon ya da şerit olabileceği gibi, kasa, plastik duba gibi bir blokaj materyali de olabilir.
- » Müşterilerin iş yerine tek başlarına girmeleri sağlanmalıdır.
- » İş yerine 8 metrekareye 1 kişi düşecek şekilde müşteri alınmalıdır (Ör. 32 metrekarelik bir dükkânda 2 çalışan varsa 2 de müşteri alınabilir).
- » İş yeri dışında da sosyal mesafenin korunmasını sağlamak üzere kalabalık oluşmasını engelleyecek önlemler alınmalıdır. Gereken yerlerde zemine aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleri yerleştirilmelidir.
- » Deneme kabinleri mümkün olduğu kadar kullanılmamalı, içeride kalma süresi sınırlandırılmalı (10 dakikayı geçmemeli), maskeler çıkarılmamalı ve her müşteriden sonra kabin havalandırılarak sık kullanılan yüzeyler uygun şekilde temizlenmelidir. Kabinler kullanılmadığı zamanlarda kapı/perdeler açık bırakılmalı ve havalandırmanın sürdürülmesi sağlanmalıdır. İki deneme kabini olan iş yerlerinde deneme kabinleri birer atlayarak ve dönüşümlü kullanılmalıdır (ör. ilk seferde 1,3,5, ikinci seferde 2,4,6 gibi).
- » Denenen ürünlere Ultraviyole ışınları uygulanmamalıdır. Avrupa Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi, Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi tarafından önerilmeyen bu işlem insan sağlığına zararlı olabilir.
- » Kozmetik ürünler ve parfümlerin deneme amacıyla kullanımı engellenmelidir.
- » Kasa önünde sıra beklerken durulması gereken yerlere, aralarında en az 1 metre

mesafe olacak şekilde yer işaretleri yerleştirilmelidir.

- » Mümkün olduğunca nakit ödemeden kaçınılmalı, kartla temassız ödeme tercih edilmelidir.

Mal Kabul Alanlarına Yönelik neriler

Genel olarak COVID-19 virüslerinin cansız yüzeylerde bulunabileceği gösterilmiş olmakla birlikte hastalık oluşturacak miktarda bulunmaması nedeniyle paket veya kargo ile bulaş beklenmemektedir. Dünya Sağlık rgt ve Avrupa Hastalık Korunma ve Kontrol Merkezi gibi sağlık kuruluşlarının da bu konuda kısıtlaması yoktur. Esas bulaş yolu virüsü taşıyan kişi ile yakın temastır, bununla birlikte hasta kişinin solunum parçacıkları ile kirlenmiş yüzeylere dokunma ve sonrasında yüze dokunma ile bulaş ihtimali olduğundan el hijyenine dikkat edilmelidir.

- » Mal Kabul Bölümünde el antiseptiği bulundurulmalıdır.
- » Mal kabul yapılan yerlerde görevli personel dışındaki kişiler bulunmamalıdır.
- » Bu alanlarda çalışan personel sayısı mümkünse azaltılmalıdır. Personelin sosyal mesafe kuralına (en az 1 metre) uymaları sağlanmalıdır.
- » Görevli personel maske takmalıdır.
- » Mal Kabul Bölümünde kargo malzemeleri ve insanlar üzerine dezenfektan pskrtlmemelidir. Dünyadaki sağlık otoriteleri (Dünya Sağlık rgt, Avrupa Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi ve Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi) tarafından önerilmeyen bu işlem toksik etkileri nedeniyle insan sağlığına zararlı olabilir.

Müşterilere Yönelik neriler

- » AVM içerisinde COVID-19 kapsamında alınan kurallara uyulmalıdır.
- » Diğer müşteriler ve çalışanlar ile sosyal mesafe kurallarına (en az 1 metre, 3-4 adım) dikkat edilmelidir.
- » Tıbbi/bez maske kullanılmalıdır.
- » AVM içerisinde bulunan berber veya güzellik salonlarını kullanacak kişiler, "Berber, Kuaför ve Güzellik Salonlarında Alınması Gereken nlemler" kapsamındaki kurallara uymalıdır.
- » İş yeri içinde mecbur kalmadıka yüzeylere dokunulmamalıdır. Dokunulduğunda eller su ve sabunla yıkanmalı, su ve sabuna ulaşılamıyorsa el antiseptiği kullanılmalıdır.
- » Sık dokunulması mümkün olan yüzeylerin farkında olunmalı, buralara dokunmak gerekirse, sonrasında eller su ve sabunla yıkanmalı, su ve sabuna ulaşılamıyorsa el antiseptiği kullanılmalıdır.

Personeli Korumaya Yönelik Önlemler

- » COVID-19 belirtileri gösteren (ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olan), COVID-19 tanısı alan ya da COVID-19 temaslı olan personel en az 14 gün çalıştırılmamalıdır.
- » Çalışan personel içerisinde ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olanlara tıbbi maske takılarak izole edilmeli, ilgili sağlık birimine yönlendirilmelidir.
- » Personel vardiyalı çalıştırılarak çalışma ortamında aynı anda az sayıda personelin bulunması sağlanmalıdır.
- » Çalışan personelin tümünün kuralına uygun tıbbi maske takması, maske nemlendikçe ya da kirlendikçe değiştirmesi sağlanmalıdır. Yeni maske takılırken eller el antiseptiği ile temizlenmelidir.
- » Personelin dinlenme alanlarında en az 1 metrelik sosyal mesafenin korunması ve maske takılmasının sürdürülmesi sağlanmalıdır. AVM ve işyerlerinde görev yapan personelin yemekleri kumanya şeklinde verilmeli, AVM yönetimi bunu organize etmelidir.
- » Yemekler toplu halde yenmemelidir. Yemek yerken ya da çay/kahve içilirken, maske çıkarılacağı için kişiler arası en az 1 metre sosyal mesafenin korunması sağlanmalıdır.
- » Çalışan personelin el hijyenine dikkat etmeleri sağlanmalıdır. El hijyenini sağlamak için, eller en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkanmalı, su ve sabunun olmadığı durumlarda el antiseptiği kullanılmalıdır. Antiseptik içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

Güvenlik Görevlilerini Korumaya Yönelik Önlemler

AVM güvenlik görevlileri, COVID-19 açısından düşük ve orta riskli alanlarda çalışmaktadır.

1. Bir metreden uzak temas (Düşük riskli çalışma alanı)

Güvenlik görevlilerinin yüz yüze temas olasılığını azaltmak için camlı kabinlerde bulunmaları önerilir. Böyle bir imkan yoksa, kuruma giriş yapanlarla güvenlik görevlileri arasında en az 1 metre mesafeyi sağlayacak şekilde düzenleme yapılmalıdır. 1 metreden uzak durulacaksa sadece tıbbi maske yeterlidir.

2. Bir metreden yakın temas (Orta riskli çalışma alanı)

Üst araması yapılacaksa 1 metreden yakın temas olasılığı vardır. Aşağıdaki kişisel koruyucu ekipmanları kullanması sağlanmalıdır.

Tıbbi maske ve gözlük/yüz koruyucu kullanılmalıdır. Bu ekipmanlar kişiye özeldir.

Vücut salgılarıyla gözle görülür bir kirlenme olasılığı yoksa eldiven kullanılmamalıdır. El hijyeni sağlanmalıdır.

- » Kişisel koruyucu ekipmanın uygun kullanımı konusunda eğitim verilmelidir. Önce maske sonra gözlük/yüz koruyucu takılır, çıkarılırken önce gözlük/yüz koruyucu ve en son maske çıkarılır.
- » Yukarıda kullanılması gerektiği belirtilen ekipmanlar, görevlinin aktif olarak görevini yaptığı süre boyunca kesintisiz olarak kullanılmalıdır. Maskeler nemlendikçe ve kirlendikçe yenileri ile değiştirilmelidir.
- » Kişisel koruyucu ekipmanların giyilmesi ve çıkartılması sonrasında her seferinde uygun el hijyeni sağlanmalıdır. Eller en az 20 saniye su ve sabunla yıkanmalı veya el antiseptiği kullanılmalıdır.
- » Eldivenin doğru kullanılması sağlanmalıdır. Değiştirilmeyen eldivenler mikrobik kirlenmeye yol açacağından çevreye dokunmamaya ve el hijyenine özen gösterilmelidir.
- » Görevlinin dinlenmek üzere yerinden ayrılması halinde (çay, yemek vb.) kullanılan maske ve eldiven çıkartılmalı ve uygun şekilde çift poşetlenerek atılmalıdır. Gözlük/yüz koruyucu bir sonraki kullanıma hazırlık için %70'lik alkolle temizlenmelidir.
- » Görev yerine dönülürken yeni maske ve eldiven kullanılmalıdır.

Ortam Temizliği, Dezenfeksiyonu ve Havalandırma

- » İş yeri temizliği günlük olarak yapılmalı ve havalandırılmalıdır. Sık kullanılan alanlar daha sık temizlenmeli ve havalandırılmalıdır.
- » İş yerlerinin temizliğinde özellikle sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri gibi) temizliğine dikkat edilmelidir. Bu amaçla, su ve deterjanla temizlik sonrası dezenfeksiyon için 1/100 sulandırılmış (5 litre suya yarım küçük çay bardağı) sodyum hipoklorit içeren çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılabilir. Tuvalet temizliği için 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılmalıdır.
- » Klor bileşiklerinin uygun olmadığı bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeyleri %70'lik alkolle silinerek dezenfeksiyon sağlanmalıdır.
- » Çalışma tezgâhları düzenli olarak temizlenmeli ve %70'lik alkol ile dezenfekte edilmelidir.
- » Müşteriler ödeme terminalini kullanır ve dokunurlarsa hemen sonrasında %70'lik alkol ile temizlenmelidir.
- » Temizlik yapan personelin tıbbi maske ve eldiven kullanması sağlanmalıdır.

Temizlik sonrasında personelin maske ve eldivenlerini çıkarıp iş yerindeki çöpe atması, yıkanabilir bez maske kullandıysa yenisiyle değiştirmesi ve ellerini en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkaması, sabun ve suyun olmadığı durumlarda el antiseptiği kullanması sağlanmalıdır.